

Mål C-46/23**Begäran om förhandsavgörande****Datum för ingivande:**

31 januari 2023

Domstol som begär förhandsavgörande:

Fővárosi Törvényszék (Domstolen för Budapests stad, Ungern)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

8 december 2022

Klagande:

Budapest Főváros IV. Kerület Újpest Önkormányzat Polgármesteri Hivatala (Stadsdelsnämnden i Újpest, distrikt IV i Budapest)

Motpart:

Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (Nationella tillsynsmyndigheten för dataskydd och informationsfrihet, Ungern)

[utelämnas] [administrativa uppgifter]

Beslut

Målet vilandeförklaras och nedanstående frågor hänskjuts till EU-domstolen:

- 1) Ska artikel 58.2, särskilt leden c, d och g, i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) (nedan kallad GDPR), tolkas så, att den nationella tillsynsmyndigheten, när den utövar sina korrigerande befogenheter, kan förelägga den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet att radera personuppgifter som behandlats på ett olagligt sätt även utan en uttrycklig begäran från den registrerade i den mening som avses i artikel 17.1 GDPR?
- 2) För det fall den första frågan ska besvaras så, att tillsynsmyndigheten kan förelägga den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet att radera

personuppgifter som har behandlats på ett olagligt sätt även utan en begäran från den registrerade, gäller då detta oberoende av om personuppgifterna har erhållits från den registrerade eller inte?

[utelämnas] [nationella processrättsliga frågor]

Skälen för domstolens bedömning

Bakgrund

- 1 I februari 2020 beslutade klaganden att bevilja ekonomiskt stöd (nedan kallat stödet) till personer i utsatta grupper under Covid-19-pandemin som uppfyllde vissa villkor (exempelvis att ha uppnått pensionsålder eller att ha rätt till vissa sociala förmåner) och vände sig till Magyar Államkincstár (den ungerska statskassan) (nedan kallad statskassan) och Budapest Főváros Kormányhivatala IV. Kerületi Hivatala (Distriktskontor IV vid styrelsen i Budapest stad, Ungern) (nedan kallat distriktskontoret) för att erhålla de personuppgifter som är nödvändiga för att fastställa om villkoren för rätten till stöd är uppfyllda, bland annat grundläggande uppgifter om fysiska personers identitet och socialförsäkringsnummer. Statskassan och distriktskontoret efterkom denna begäran.
- 2 För att betala ut stödet antog klaganden Újpest + Megbecsülés Program bevezetéséről szóló 16/2020. (IV. 30.) önkormányzati rendelet (kommundekret 16/2020 av den 30 april 2020 om införande av programmet ”Újpest + Megbecsülés”), som ändrades och kompletterades genom kommundekret 30/2020 av den 15 juli 2020. Dessa dekret innehöll villkor för stödberättigande.
- 3 Klaganden förde in de uppgifter som erhållits från statskassan och distriktskontoret i en databas som upprättats för att genomföra programmet och upprättade en unik identifikationskod och en streckkod för varje uppsättning av uppgifter.
- 4 Till följd av ett klagomål av allmänintresse undersökte motparten denna behandling av uppgifter inom ramen för ett ärende om tillsyn som inleddes den 2 september 2020 och under det senare administrativa förfarandet rörande personuppgiftsskydd.
- 5 I sitt beslut [utelämnas] av den 22 april 2021 konstaterade motparten att klaganden hade åsidosatt flera bestämmelser i artiklarna 5 och 14 GDPR samt artikel 12.1 GDPR. Motparten hävdade bland annat att vissa bestämmelser i artikel 14 GDPR hade åsidosatts, eftersom klaganden inte inom en månad hade underrättat de registrerade om omfattningen av behandlingen av deras personuppgifter inom ramen för programmet ”Újpest + Megbecsülés”, syftet med behandlingen av uppgifterna och de registrerades utövande av sina rättigheter. Motparten ålade klaganden, med tillämpning av artikel 58.2 d GDPR, att radera personuppgifterna för de registrerade som, på grundval av de uppgifter som lämnats av

distriktskontoret och statskassan, hade haft rätt till stöd men inte ansökt om det. Motparten ansåg även att statskassan och distriktskontoret hade åsidosatt bestämmelserna om behandling av personuppgifter. Motparten påförde även både klaganden och statskassan dataskyddsböter.

- 6 I skälen till beslutet hänvisade motparten, utöver till ovannämnda artiklar i GDPR, till vissa bestämmelser i artiklarna 2, 4, 6 och 83 samt till artikel 58.2 b och j i GDPR, till az információs szabadságról és inációs önrendelkezési jogról szóló 2011. évi CXII. törvény (lag nr CXII av år 2011 om självbestämmande i fråga om information och informationsfrihet), szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (lag III av år 1993 om offentlig förvaltning och sociala förmåner) samt till vad som föreskrivs i de ovannämnda kommundekret som klaganden har antagit. Motparten ålade slutligen klaganden, med tillämpning av artikel 58.2 d GDPR, att radera personuppgifter för de registrerade som, enligt de uppgifter som lämnats av distriktskontoret och statskassan, hade rätt till stöd men inte ansökt om det.

Tvisten mellan parterna

- 7 Klaganden har överklagat motpartens beslut [utelämnas] i förevarande förvaltningsrättsliga mål.
- 8 När det gäller den del av beslutet om som avser att personuppgifter ska raderas har klaganden gjort gällande att motparten enligt artikel 58.2 d GDPR inte har rätt att besluta om detta. Klaganden har härvidlag åberopat bestämmelserna i domen 105. K. 706.125/2020/12 meddelad av Fővárosi Törvényszék (Överdomstolen för Budapests stad) (nedan kallad den lagakraftvunna domen), som fastställdes av Kúria (Högsta domstolen, Ungern) i dom Kfv.II.37.001/2021/6 (nedan kallad Kúrias dom).
- 9 Enligt klaganden strider motpartens praxis mot principerna om rättssäkerhet och legalitet i den offentliga förvaltningen (vilka utgör en del av rättsstatsprincipen) eftersom motparten i ett annat beslut – som meddelades i det mål som avgjordes genom den lagakraftvunna domen – endast konstaterade en överträdelse men inte angav någon bestämmelse i artikel 58 GDPR som rättslig grund för att besluta om att radera personuppgifterna, medan artikel 58.2 d GDPR anges i det beslut som överklagats i förevarande mål. Efter att ha analyserat andra beslut från motparten har klaganden angett att motparten i varje enskilt fall har åberopat olika rättsliga bestämmelser när den har ålagt den personuppgiftsansvarige att radera uppgifter, såsom exempelvis artikel 58.2 GDPR – utan närmare precisering – [utelämnas], artikel 58.2 c i GDPR [utelämnas], artikel 58.2 d GDPR [utelämnas] och artikel 58.2 g GDPR [utelämnas]. Klaganden hävdar att en personuppgiftsansvarigs skyldighet att radera uppgifterna oberoende av om den registrerade begär detta inte följer av artikel 17.1 GDPR, utan av artikel 5 GDPR, eftersom radering enligt artikel 17 GDPR endast kan tolkas som en rättighet för den registrerade och den andra meningen i artikel 17.1 endast kan tolkas i

samband med utövandet av denna rätt, vilket kräver att den registrerade utövar rättigheten, och inte självständigt.

- 10 Motparten har i detta förvaltningsrättsliga mål föreslagit att en begäran om förhandsavgörande ska hänskjutas i en fråga som i huvudsak är identisk med avgörandet i förevarande beslut. Parallellt med förevarande mål har motparten dessutom väckt talan vid Alkotmánybíróság (Författningsdomstolen, Ungern) om att Kúrias dom strider mot grundlagen.
- 11 Alkotmánybíróság fann i beslut 3110/2022 av den 23 mars 2022 (nedan kallat Alkotmánybíróságs beslut) att Kúrias dom och den lagakraftvunna domen stred mot Alaptörvény (Ungerns grundlag) och upphävde följaktligen dessa domar. Alkotmánybíróság hänvisade till yttrande 39/2021 från Europeiska dataskyddsstyrelsen (nedan kallad styrelsen), som uttalade sig i frågan huruvida artikel 58.2 g i GDPR utgör en giltig rättslig grund för att tillsynsmyndigheten ex officio beslutar om radering av personuppgifter om den registrerade inte har begärt radering. Styrelsen förklarade att det i artikel 17 GDPR föreskrivs två olika fall av radering som är självständiga i förhållande till varandra (radering på den registrerades begäran, respektive radering som en självständig skyldighet som åligger den personuppgiftsansvarige) och att artikel 58.2 g GDPR således utgör en giltig rättslig grund för att personuppgifter som behandlats på ett olagligt sätt raderas ex officio. Alkotmánybíróság påpekade i sitt beslut att motparten, enligt artikel E punkterna 2 och 3 och artikel VI punkt 4 i den ungerska grundlagen och i enlighet med GDPR, i egenskap av unionslagstiftning som säkerställer en enhetlig tillämpning av skydd av personuppgifter och informationsfrihet, har befogenhet att ex officio besluta om radering av personuppgifter som har behandlats på ett olagligt sätt, även om den registrerade inte har begärt detta.
- 12 Motparten återkallade sitt yrkande om begäran om förhandsavgörande med hänsyn till Alkotmánybíróságs beslut.

Tillämpliga unionsbestämmelser

- 13 Enligt artikel 17.1 d GDPR ska den registrerade ha rätt att av den personuppgiftsansvarige utan onödigt dröjsmål få sina personuppgifter raderade och den personuppgiftsansvarige ska vara skyldig att utan onödigt dröjsmål radera personuppgifter när dessa har behandlats på ett olagligt sätt.

Enligt artikel 58.2 c, d och g GDPR ska varje tillsynsmyndighet ha följande korrigerande befogenheter:

- c) Förelägga den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet att tillmötesgå den registrerades begäran att få utöva sina rättigheter enligt denna förordning.

d) Förelägga den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet att se till att behandlingen sker i enlighet med bestämmelserna i denna förordning och om så krävs på ett specifikt sätt och inom en specifik period.

g) Förelägga om rättelse eller radering av personuppgifter samt begränsning av behandling enligt artiklarna 16, 17 och 18 och underrätta mottagare till vilka personuppgifterna har lämnats ut om dessa åtgärder enligt artiklarna 17.2 och 19.

Tillämplig ungersk rätt

- 14 Begäran om förhandsavgörande hänskjuts endast i förhållande till tillämpningen av GDPR, som är direkt tillämplig på nationell nivå, varför det inte är nödvändigt att redogöra för tillämplig ungersk lagstiftning.

Skälen till att förhandsavgörande begärs

- 15 Den hänskjutande domstolen begär att Europeiska unionens domstol ska ge anvisningar angående hur artikel 17.1 GDPR, jämförd med artikel 58.2 GDPR, ska tolkas, särskilt vad gäller de korrigerande befogenheter som tillsynsmyndigheten har enligt artikel 17.1 c, d och g GDPR.
- 16 Motpartens myndighetspraxis är nämligen inte enhetlig när det gäller ordningen för radering av personuppgifter som har behandlats på ett olagligt sätt, eftersom den i sina olika beslut har angett olika bestämmelser i GDPR som rättslig grund för beslutet om radering eller inte har angett någon bestämmelse alls.
- 17 Enligt den hänskjutande domstolen står det klart att rätten att få uppgifter raderade enligt artikel 17 GDPR ska tolkas som en rättighet för den registrerade och den anser att punkt 1 inte består av två skilda rättsliga grunder för radering, utan att den andra delen av meningens ("den personuppgiftsansvarige ska vara skyldig att utan onödigt dröjsmål radera [den registrerades] personuppgifter") är en efterföljande skyldighet för den personuppgiftsansvarige vilken följer av den första delen av meningens. I motsats till styrelsens yttrande 39/2021 anser den hänskjutande domstolen följaktligen att rätten till radering enligt artikel 17 GDPR endast kan tolkas som en rättighet för den registrerade. För detta talar den omständigheten att det i den engelskspråkiga versionen av GDPR hänvisas till den personuppgiftsansvariges skyldighet genom den samordnande konjunktionen "and" mellan den första och den andra delen av meningens i artikel 17.1. Den ungerskspråkiga versionen innehåller konjunktionen "pedig", som inte är lika tydlig.
- 18 Det ska även beaktas att den registrerade kan ha ett intresse av att personuppgifter som rör honom eller henne behandlas även om tillsynsmyndigheten ålägger den personuppgiftsansvarige att radera uppgifterna, även när detta sker av skäl som rör olaglig behandling. I ett sådant fall utövar tillsynsmyndigheten den registrerades rättigheter mot dennes vilja.

- 19 Den fråga som ska avgöras är således huruvida den nationella tillsynsmyndigheten, oberoende av den registrerades utövande av sin rättighet, kan förelägga den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet att radera personuppgifter som behandlats på ett olagligt sätt och, om så är fallet, på vilken rättslig grund, bland annat med hänsyn till att artikel 58.2 c GDPR uttryckligen hänvisar till en begäran om utövande av den registrerades rättigheter, och att det i led d i allmänna ordalag föreskrivs att behandlingen ska vara förenlig med GDPR, medan det i led g uttryckligen hänvisas till 17 GDPR som, vilket har förklarats ovan, inte heller kan tolkas genom en abstraktion av en uttrycklig begäran om radering av personuppgifter från den registrerades sida.
- 20 Om tillsynsmyndigheten kan ålägga den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet att radera personuppgifter som har behandlats på ett olagligt sätt även utan att den registrerade har begärt detta, vill den hänskjutande domstolen även få klarhet i huruvida det vid antagandet av beslutet om radering är möjligt att göra en åtskillnad beroende på om personuppgifterna har erhållits från den registrerade [med beaktande av den personuppgiftsansvariges skyldighet enligt artikel 13.2 b GDPR] eller om personuppgifterna inte har erhållits från den registrerade [i förhållande till den personuppgiftsansvariges skyldighet enligt artikel 14.2 c GDPR].
- 21 [utelämnas] [nationella processrättsliga frågor]
- 22 [utelämnas] [nationella processrättsliga frågor]

Budapest den 8 december 2022.

[Utelämnas] [underskrifter]